

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 64 D. Naročnina se pošlje na upravištvu »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopis se ne vrača. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

41. številka.

Maribor, dne 14. oktobra 1926.

60. letnik.

Dr. Korošec osedanjem položaju Slovencev.

(Govor dr. Korošca na shodu SLS v Brežicah.)

Program Slovenske Ljudske Stranke je prirojen željam, zahtevam in potrebam slovenskega naroda. Nihče, ki je pošten in resničen, se ne bo danes upal trditi, da nas belgrajski parlament in belgrajska osrednja vlada ne zanemarlja. Pozna nas, kjer je treba dajati, a ne pozna nas, kjer je treba dobivati. Samo en primer iz zadnjih dni naj tu navedem:

Vlada noče vedeti za Slovenijo.

Vsi stojimo pod vtisom velike nesreče, katero je zadnje neurje prineslo nad mnoge kraje naše slovenske domovine. Vsled neurja nastale povodnji so upostale cele doline, porušile mostove in ceste, poplavlile in razdrle njive in travnike, odnesle hiše in gospodarska poslopja, zahtevale so celo človeške žrtve. V takih nesrečah preneha vsak ozir na stranke, tukaj mora govoriti in odločevati le sočutno človeško srce. Naši poslanci so se vsled tega podali tudi v Beograd in hoteli pred vsem govoriti z ministrskim predsednikom, da mu orišejo nesrečo ter zaprosijo hitro in izdatno pomoč. In ko se je poslanec Smodej, katerega okraj je posebno hudo prizadel, oglasil pri ministrskem predsedniku, mu je ta dal odgovoriti: Ako hočete govoriti o poplavnih nesrečah v Sloveniji, Vas ne sprejemem; ako hočete govoriti o drugih stvarih, pa pridite in bodem govoril! — Drugi dan se je javil k ministrskemu predsedniku tudi naš poslanec Brodar, a tudi njemu je dal tako odgovoriti, in šele po odločnem nastopu ga je pustil k sebi. Povejte mi, kaj imamo pričakovati od belgrajske vlade in od parlamenta, ako sam ministrski predsednik celo v časih in slučajih naših največjih nesreč tako odklanjalno postopa nasproti zastopnikom slovenskega ljudstva? Ali ni to zopet dokaz, da je opravičen program Slovenske Ljudske Stranke, da se Slovenija upravlja od Slovencev, ker drugi nimajo razumevanja in srca zanjo?

Izdajstvo HSS.

Toda kako smo si zamislili, da se program izpelje? Vam je potek dogodkov znan. Najprej v ustavotvorni skupščini! Toda tam je bila centralistična ustava, katere nas danes tako hudo tlačijo, sprejeta z glasovi nam nasprotnih strank. Ako bi vsi slovenski poslanci glasovali proti, ne bi imeli današnje slabe ustave. Potem smo počeli borbo za revizijsko ustavo, za spremembo ustave v našem smislu. Iskali smo si prijateljev pri Hrvatih in Srbih. Posebno veliko nado smo polagali na Radičevu Hrvatsko Seljačko Stranko. In ž njimi smo delovali skoraj dve leti skupaj. Pri zadnjih volitvah v Narodno skupščino bi brezdvomno dobili večino, ako bi ne bilo nasilja in goljufije. Večino glasov smo itak dobile stranke, ki smo več ali manj za revizijsko ustavo zavzete, a vkljub nasilju in goljufijam smo zastali samo za deset mandatov v manjšini. Bili smo torej že prav blizu uresničenju svojega programa.

Toda, kaj se je nato zgodilo, Vam je dobro znano. Radičeva stranka je zatajila svoj program, se odrekla zahtevi po samostojni seljaški Hrvaški in je priznala program centralistične vidovdanske ustave.

Kaj sedaj?

Za nas je vprašanje, kaj sedaj. Ali nadaljevati borbo za pravice Slovencev, ali pa tudi položiti orožje in iti pod komando centralističnih strank.

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

XI. Tekma na vodi.

Zvezde so se sijale na nebu, ko je prišel Sokol buditi Munra in Heywarda. Indijanca sta bila že pripravljena za odhod. Vsi skupaj so šli preko kamenja in groblje v jarek, ki je od treh strani obdajal trdnjavo. S potrpljenjem in naporom se jim je posrečilo priti po tej poti do peščenega jezerskega brega.

»Samo nos nam more tod slediti«, je rekel lovec in se zadovoljno ozrl nazaj na pot. »Trava je za begunce izdajalska preproga, v les in kamenje pa se mokasin ne vtisne. — Unkas, zapelji čoln bliže k bregu, a pazi, da se ne dotakne peska, sicer bodo lopovi takoj vedeli, kje smo odrinili s kopnega.«

Ko je bil Unkas s čolnom dovolj blizu, je Sokol od nekoč prinesel desko, jo z enim koncem položil na čolnov rob ter namignil častnikoma, naj vstopita. Nato je skrbno zabrisal vsako sled, in še sam skočil v čoln. Nekaj minut pozneje so bili že precej daleč od brega.

Ko se je pričelo svitati, so prišli do ožine, kjer so se vrstili majhni otoki drug poleg drugega. Čingagok je odložil veslo, Sokol in Unkas pa sta sama vodila čoln skozi ozke kanale med otočji. Ker je bilo kaj lahko mogoče, da je tu sovražnik prežal v zasedi, je Čingagok neprestano pazljivo gledal od otoka do otoka, od grma do grma. Nenadoma je Unkas vzkliknil: »Huk!«, obenem pa je njegov oče potrkal ob čolnov rob in s tem naznanil nevarnost.

Kdor od Vas zasleduje politiko, zna, da nam naši nasprotniki dan za dnevom pravijo: Pojdite v sedanjo vlado! Nastopajo različne politične babice, ki bi nas rade nekega jutra videle kot novorojeno vladno stranko. Tudi g. Pucelj je zašel med nje. Tudi iz časopisja samostalne demokratske stranke, ki stoji pod vodstvom Pribečeviča in Žerjava, nam neprenehoma nasvetujejo, da idemo v vlado. In sploh se po vsem političnem časopisju zadnji čas razglasha, da mislimo v vlado.

Prijatelj prijatelju lahko na dobro vero verjame, da mu hoče dobro. Toda ako nam nasprotnik nekaj nasvetuje, potem moramo biti zelo pazljivi, kajti ni zelo verjetno, da bi nam samostojni demokratje in Puceljevi ljudje bili tako dobri in naklonjeni in nam dobro hoteli. Nasprotno je mnogo bolj verjetno. Zato mora slovensko ljudstvo to vprašanje, ali naj gre njegova stranka in zastopnica v vlado, dobro premisliti in pretuhtati. In to hočemo danes na tem shodu tudi storiti.

Najprej pa moramo ugotoviti par splošnih načel o stopanju v vlado. Vsaka politična stranka mora imeti namen in željo, da pride na vlado. A ne za vsako ceno! Ampak samo za ceno, da v vladi lahko koristi po svojem programu svojim volilcem in svojemu narodu. Ako iz drugih razlogov vstopi v vlado, da spravi samo svoje ljudi na ministrske stolce in da za to proda in izda celo svoj program, je to nedovoljeno. Tako je vsaj naziranje vseh poštenih ljudi na svetu.

Nima smisla vstopiti v vlado, kakoršna je zdaj!

Toda pogledimo, kako stoji sedaj politični položaj za nas in naš vstop v vlado? Na vladi so radikali, radičevci in nikičevci. Najmočnejši so radikali. Ti nimajo smisla za Slovence in tudi Hrvati niso nič oduševljeni za delo sedanje vlade. Mi smo teden na teden pričali, kako stavi Radič različne zahteve, a vlada jih prezira in ne izpolnjuje. S takim delom mi nismo zadovoljni in dokler in ako sedanja vlada ne bi spremenila svojega programa z ozirom na Slovence, potem ne bi mogli vstopiti. Treba pa tudi to povedati, da ima sedanja vlada v skupščini veliko večino, da nas torej za večino niti ne potrebuje, niti nas zove v vlado, ker noče močne slovenske stranke, ker ne mara Slovencev. Da pa se kljub temu, da se sedanja vlada ne ozira na želje slovenskega naroda, ne na njegove politične, ne na gospodarske, lahko opazja, da ima tudi Slovence v vladi, zato je lahkomišelnost poskrbel na škodo celega slovenskega naroda g. Pucelj, ker je brez pogojev za slovenske želje vstopil v vlado.

Naš neobhodni pogoj.

Ako bi se vlada na novo sestavila, kakoržekoli, in ako bi spremenila svojo neprijazno in odklonilno stališče napram Slovincem, potem bi seveda ne bilo tudi nobenega povoda, da ne vstopimo v vlado, ako bi nam to bilo ponujeno. Lahko pa tudi to rečemo, da bi podpirali vsako vlado, če tudi ne bi dobili v njej ministrskih mest, ako bi videli, da se briga za Slovence, da jim olajšuje njihova breme, da jim pomaga v njihovih nesrečah in da jim priznava in daje njihove pravice.

Glavno ni, da ima kaka stranka svoje zastopnike v vladi, ampak glavno je, da se narodu pomaga, da se narodu izpolnijo njegove upravičene zahteve.

Ako g. Pucelj sedaj tako velikodušno odstopa nam mesto, ako hoče imeti nas na mesto sebe v vlado, potem je to najboljši dokaz, da on s svojimi 50 klubskimi tovariši ne more ničesar doseči za dobrobit naših ljudi. Potem pa je tudi jasno, da je sedanja vlada proti Slovincem in da tudi za g. Pucelja ni mesta v njej. In istotako je tudi jasno,

»Kaj je?« je vprašal lovec. »Jezero je gladko kot zrcalo, niti povodnih ptic ni videti na njem.«

Indijanec je molče pokazal v daljavo proti ozki meglici, viseči nad enim izmed otokov z nizkim drevjem.

»Megla se dviga iz vode«, je rekel Heyward.

»To bi vsak otrok lahko povedal. A kaj je njen spodnji, temnejši rob, ki sega v grmovje? To je dim ognja, ki je že precej dogorel.«

»Potem veslajmo tja in se prepričajmo«, je rekel nepotrpežljivi Dulkan. »Na takem majhnem otoku ima prostora le malo ljudi.«

»Premalo poznate Minge«, je odvrnil lovec. »Ko bi šlo po vašem, bi šli bržkone naravnost v smrt. Sedaj imamo samo dva izhoda: ali gremo nazaj in opustimo zasledovanje Huronev, ali pa se skozi nevarnosti prerijemo s čolnom med temi otoki naprej.«

»Le naprej, naprej!« je vzkliknil Heyward, Indijanca pa sta zopet pričela z vso silo veslati. V kratkem času so prišli na točko, odkoder so mogli pregledati severni breg otoka, ki jim je bil doslej zakrit.

»Saj sem rekel, da so tu!« je pošepetal lovec. »Tam-le je razločno videti dim in tudi dva čolna. Niso nas še opazili, sicer bi bili že zagnali svoj bojni krik. Zdaj pa je otok že za nami, kmalu nas krogle ne bodo mogle več zadeti.«

Besedo mu je pretrgal strel iz puške in divje tuljenje, ki je prihajalo z otoka. Takoj nato je več divjakov planilo v čolne. Kmalu sta plavalna na vodi in zasledovanje se je pričelo. Te priprave za napad niso kar nič izpremenile obrazov trojice gozdnih tekačev. Mirno a hitreje so veslali dalje, da je čoln kot ptica letel preko vode.

»Glej, da jih obdržimo v tej razdalji, Kačal!« je zaklical Sokol in se ozrl nazaj. »Huroni nimajo puške, ki bi nas dosegla, a moj zveromor je zanesljiv.«

da dokler ostane vlada nam Slovincem tako nenaklonjena, nebržna, ni za nobeno slovensko stranko, prav za nobeno, mesta v njej.

Zakaj pa nas torej silijo naši nasprotniki v vlado? Zato, ker niso naši prijatelji, ker hočejo, da bi se naša stranka uničila s tem, da bi prodala za par ministrskih stolic svoj program, svoj slovenski narod, da bi tudi ona bila služabnica drugih strank proti slovenskemu narodu.

Potreba slovenske narodne fronte.

Vidite, ti nameni naših nasprotnikov niso pošteni. A pač pa bi bilo pošteno, da bi se vse slovenske stranke združile, da bi naredile eno enotno slovensko fronto, da bi se ne mesarile in sramotile med seboj, ampak da bi napravile eno vrsto za blagor svojega slovenskega ljudstva.

Ni danes napaka, biti proti takim vladam, ampak politična napaka je, siliti v take vlade, ali klečeplaziti v njih. Razmere so danes med slovenskim narodom take, da nihče ne sme v vladi sedeti ter mirno gledati in odobravati, kako se zanemarlja, zapostavlja slovenski narod, ampak vsi morajo v borbo proti takim vladam, da se celemu svetu odprejo oči, kako se naš narod tira v propast in nesrečo.

Naša gospodarska beda.

Pravim: v propast in nesrečo! Ali ni nesreča, da naša kmečka posestva gredo na boben, ker se ne morejo več plačevati davki, da delavci v bedi in gladi stojijo tukaj, ker ne morejo več najti posla in dela, čeravno bi radi delali, in da obrtniki ne morejo naprej. Ceste se pokvarjajo, za povzdigo poljedelstva ni denarja, železnice propadajo, davki pa so ogromni, da ljudje padajo pod njimi. Ministri potujejo, govorijo, a do dela, sistematičnega, smernega dela ne pride. Pripovedujejo nam o načinih, kako zboljšati vse naše gospodarstvo, a do dela, do izvajanja ne pride. Govorijo, kako Narodna banka, Hipotekarna banka, Poštna hranilnica pač podpirajo neke srbske firme in osebe, a do preokreta ne pride. Čujemo besede, dejanj pa ne vidimo!

Sedaj ni modro izpostavljeti se!

Potem pa je tudi treba to pomisliti: Nihče se rad ne ženi v družino, kjer so sami popirji, v hišo, o kateri sploh ne veste, ali ne bo prišla na boben. Pašič streže po življenju sedanji vladi, rad bi prišel s svojimi ljudmi zopet v ospredje. Radikali, takozvani centrunaši, ki so sedaj na vladi, pa bi se radi držali na svojih mestih. Nihče ne ve, ali ta boj sploh ne bo podrl cele vlade. Na katero stran se naj postavimo? To je notranji boj, ki se mora dobojevati v njihovih vrstah, brez tuje pomoči, potem bo prišlo iz tega nekaj zdravega.

Potem pa razmerje med obema vladnima strankama! Tudi ni najidealnejše. Borba zaradi Nikiča še ni rešena. In tudi sicer je vse polno nesoglasij med njimi. Nihče ne ve, ali ne bo to šlo narazen, ali ne bo razpadlo. Ni torej tudi modro, sedaj se eksponirati, ko izgleda, da se vladna hiša podira, ko ne vemo, ali sploh ne bo kmalu volitev, in ko ne vemo, kdo bo te volitve vodil. Ni izključeno, da jih ne bodo ne radikali, ne radičevci vodili. Zakaj se torej, preden postanejo razmere vsaj nekoliko jasnejše, vreči v to meglo, ko ne veste, kam vas vodi pot? To bi gotovo ne bilo modro!

Kaj misli Pašič?

Pašič razglasha, da hoče spremeniti svoj program ter prevzeti nekaj točk iz Marksovega programa v svoj program. Pod tem bi se naj, skrito seveda, razumelo republikanstvo. Na stara leta hoče biti zopet republikanec. Pašič se namreč jezi na kralja, ker misli, da je on kriv, da je

S temi besedami je dvignil puško, a na krik mladega Mohikanca jo je zopet odstavil.

»Kaj je, Unkas!« je vprašal. »Huronu si rešil življenje. Čemu?«

Unkas je pokazal na skalni breg pred njimi, odkoder je plul čoln naravnost proti njim. Zdaj je bilo čisto jasno, v kaki nevarnosti so. Sokol je odložil puško in zopet prijel za veslo, Čingagok pa je krmaril bolj proti zapadnemu bregu, da bi povečal razdaljo med njimi in sovražnikom. Divje kričanje jih je opomnilo na druge Indijance, ki so jih zasledovali od zadaj. Celo Munra je to vpitje vzdramilo iz otopenosti.

»Veslajmo na breg«, je zaklical kot neustrašen vojak, »in tam počakajmo divjake!«

»Kdor hoče vspevati v boju z Indijanci«, je odgovoril Sokol, »ne sme biti preoščaben in se mora učiti od njih. Čingagok, kreni proti bregu, da jih prehitimo.«

Sokol se ni motil, kajti ko so Huroni videli, da zastajajo, so pričeli veslati povprek, da sta bila kmalu čolna vzporedno in skoro v strelni razdalji. Pričelo se je tekmovalno veslanje z vsemi silami. To je moralo biti tudi vzrok, da Huroni niso rabili pušk, ampak samo vesla. Toda napor beguncev je bil presilen, da bi mogli dolgo časa vstrajati, in zasledovalcev je bilo več. V skrbih je opazil Heyward, da je Sokol v zadregi gledal okrog sebe, kakor bi iskal, kako bi pospešil beg.

»Kačal, kreni bolj na senčno stran«, je rekel Sokol. »Pravkar je eden prijel za puško in zaradi ene same prestreljene kosti lahko vsi izgubimo skalpe. Še bolj na senčno stran, da bomo imeli otok v sredi.«

To je pomagalo. Ne daleč od njih je bil dolg otok. Ko so veslali mimo njega, je bil sovražni čoln primoran, da je krenil na drugo stran otoka. Zdaj jih je grmovje skrivalo

star in nesposoben in da mu deca krade. In pravi, da se boče zvezati s Pribečevičem, ki je tudi hud na kralja, da ni na vladi. — To bo lepa republika! Pašič predsednik, Pribečevič notranje, Rade Pašič pa finančno ministrstvo! Velesrbstvo, nasilje in korupcija!

Mi smo samo za pošteno delo za narod.

In četudi nekateri naši ljudje mislijo, da bi bilo dobro, če bi šli v vlado, potem izražajo v tem upanje, da bi se potem vendarle boljše vladalo. Ti ljudje imajo zaupanje v nas, v našo poštenost, v veselje do dela in sposobnost za upravljanje. Mi smo jim hvaležni, toda dokler ne najdemo stranke s programom, ki bi kakor mi hotela dobro ljudstva, in tudi slovenskega ljudstva, tako dolgo bi vsak tak poskus pomenil zavlačevanje v ozdravljenju razmer. Dokler je razpoloženje v Beogradu pri večini tako, da ne moremo ničesar nuditi slovenskemu narodu, je naše mesto v borbi proti takim strankam. Hočemo v vlado, toda samo v pošteno, delovno vlado. Hočemo v vladi delati, toda pošteno in izdatno delati za svoj narod. Vsaka stranka rada gre v vlado, toda poštena samo takrat, če po svojem programu lahko ljudstvu kaj koristi.

Vsi Slovenci vkup!

Vi znate, da so samostojni demokrati imeli dva poloma na gospodarskem polju: konkurz Hrvatskega gospodarskega društva in sedaj kriza Slavenske banke. Jaz nočem tega strankarsko-politično izrabljati, ali to lahko povem — in mislim, da bodo tudi vsi nasprotniki odobravalji moje stališče — da je moje mišljenje to: Ako so posamezniki z osebno nepoštenostjo zakrivali te katastrofe, potem se naj kaznujejo; ako pa so slabe gospodarske razmere krive, potem se take nesreče ne smejo izrabljati, ampak potem moramo gledati, da vsi pomagamo, vsi brez razlike! Tudi mi smo imeli težave v gospodarskih organizacijah radi splošnih gospodarskih razmer, a smo jih srečno prebrodili. Pač pa naj nas take nesreče združujejo, naj nas primorajo vse k javnemu priznanju, da v tako neurejenih gospodarskih razmerah, kakor so danes, ne moremo izhajati, posebno ne mi Slovenci.

Nastati mora mogočen klic: Vsi Slovenci vkup! Ne prepirajmo se, kdo je v vladi ali zunaj, ampak teknujmo, kako bomo našemu narodu: kmetu, obrtniku, delavcu, najbolj koristili. Borimo se Slovenci za svoje pravice, za svojo svobodo in samostojnost, kažimo na zevajoče rane, ki nam jih seka vsem skupaj belgradski centralizem! Naša stranka kliče vsem: Ne v medsebojni borbi, ampak v medsebojni slogi se borimo za svoja sveta prava! In če bomo tako skupaj držali, našli bomo prijatelje pri Hrvatih in Srbih, ki nam bodo pomagali do naših ciljev. Časi so težki, a ravno v težkih časih ni mesta za obup. Kdor je za delo, kdor je za pošteno borbo, kdor je za slovenski narod, naj se pridruži nam, Slovenski Ljudski Stranki! Ona ne bo propadla, ker je njen program — program in zahteva cellega slovenskega naroda!

Prebivalstvu na meji.

Mnogo krivic se godi ljudem ob državni meji. Državni nastavljenici, ki »stražijo« mejo, mnogokrat napačno tolmačijo zakone in predpise, ali pa jih sploh ne poznajo. Opetovano sem že pozval naše ljudi, naj naznanijo svojim poslanecem krivice, ki se jim godijo. Poslanec ima pravico, da se na višjem mestu pritoži in zahteva red.

Tako je n. pr. letos moralo zapustiti svojo službeno mesto več carinikov, ki so z ljudmi krivično postopali. Mladi carinik v Št. Ilju je kar na lastno roko in po svoje razlagal zakon o obmenjem prometu, pobiral je neke nove pristojbine od kmetov ter jih strašno šikaniral. A mladič je moral nato kmalu pobrati šila in kopita, ker vendar ne gre, da bi taki gospodje, ki so od ljudstva plačani, v teh težkih časih ljudem samo težave delali! Carinski uradnik Milosavljevič pri Gornji Sv. Kungoti je tudi kratkomalo prepovedal kmetom vožnjo žita v mline ob meji ter je uganjal tekem enega meseca take stvari, da tega nismo mogli mirno gledati. Račune je delal čisto po svojih tarifih in če

pred divjaki. Ko sta čolna prišla na severni konec otoka, so bili begunci že precej pred sovražnikom.

»Za strel se pripravljajo«, je čez nekaj časa vzkliknil Heyward. »Ker smo z njimi v isti črti, nas ne izgreše.«

»Ulezita se z Munrom na dno čolna«, je rekel Sokol. Heyward pa se je posmejal. »To bi bil slab izgled, ako bi se midva skrivala, ko ste vi izpostavljeni krogam.«

»To je zopet napačen pogum belokožca. Ali mislite, da bi se Mohikanca in jaz ne krila, ako bi bilo popolnoma brez koristi, izpostavljati se nevarnosti?«

Ta hip je počilo več strelav in napravilo konec prerekanju. Čingagoku je krogla zbila veslo iz rok in ga vrgla v vodo. Huronci so zakričali in znova ustrelili. Unkas je čoln obrnil tako, da je oče lahko dosegel veslo, ga zmagovalno zavihtel nad glavo in kričnil mohikanski bojni krik. Iz sovražnih čolnov pa se je oglasilo kričanje:

»Velika kača! Dolga puška! Hitri jelen!«

Sokol je vihtel zveromora nad glavo. Sovražniki so odgovorili na to zasmehovanje z novo salvo. Pljuskajoč so krogla padale v vodo, ena je celo prodrla čolnov les, druga pa je zadela Sokolovo veslo.

»Čakajte, tega vam bo še žala«, je vzkliknil lovec. Heywardu je prepustil veslo, pomeril in sprožil. Huronci, na katerega je pomeril, je vznal telebnil v čoln, njegova puška pa je padla v vodo. Njegovi tovariši so nehali veslati, ker so imeli z njim opravka. Čingagok je porabil to priliko, da si je oddahnil. Heyward pa je vztrajno veslal naprej. Oče in sin sta se zvedavo spogledala, če ni kdo ranjen, saj sta oba vedela, da nobeden ne bo zakričal od bolečine. Starejšemu Mohikanu je polzelo z rame nekaj kapljice krvi. Ko je opazil, da je Unkas v skrbeh gledal, je s periščem zajel vodo ter si umil rano, češ, da je le neznahtna brazgotina.

se je pdo pritožil proti njegovemu protizakonitemu postopanju, je grozil s kaznijo in je vsako pritožbo imenoval »drskost« (predrznost). Tudi za tega mladeniča se je poskrbelo, da je moral iti, odkoder je prišel. Poštene uradnike spoštujemo, ker vemo, da red mora biti. A proti krivici mora vsak človek energično nastopiti.

V Gornjem Čmureku pobirajo pri mostu cariniki in financarji od kmetov, ki vozijo sadje v Avstrijo, poseben nov davek in sicer 4% od vrednosti dotičnega blaga. Jaz sem te dni vprašal v Beogradu pri generalni direkciji carine, ali res mora kmet plačati ta davek. Reklo se mi je, da kmetu, ki pelje svoj pridelek čez mejo, tega davka ni treba plačati. Plačati pa ga mora dotični, ki trguje, to je trgovec, a ne kmet. Vsi kmetje, ki so že plačali ta neupravičeni davek, naj zahtevajo, da se jim vrne. Pokažite g. cariniku davčno knjižico ali položnico, da ste svoje davke itak morali plačati, pa vam morajo plačane svote vrniti. Ako tega nočejo, pa me o tem obvestite.

Posebno pa si zapomnite to: Za vsako, še tako malo svoto, ki jo plačate cariniku ali financarju, zahtevajte uradno potrdilo.

Prijatelje prosim, da ljudstvo na meji poučijo o teh stvarih in mi sproti poročajo o nerednostih in pritožbah.

Franjo Žebot, narodni poslanec, Maribor.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Minister dr. Nikič je odstopil. Dolgo se je vršil boj med Radičem in Uzunovičem zaradi tega ministra, ki je od Radiča odpadel, a ga je Uzunovič kljub temu v vladi obdržal. Zdaj pa je moral naenkrat Uzunovič popustiti, ker sicer bi pri novem zasedanju narodne skupščine Radič povzročil zopet kak večji škandal. Radič je pričakoval, da bo na mesto dr. Nikiča prišel v vlado on sam, ali pa vsaj njegov nečak Pavle Radič, vendar se mu to ni posrečilo, ker je kot namestnik dr. Nikiča prevzel posle minister Vaso Jovanović.

Celotna vlada — nestalna. Kakor je nestalna Radič, ki sedanjo vlado podpira, tako je nestalna tudi sedanja vlada in se bo v kratkem izvršila zopet večja izprememba. Zelo se razpravlja, da pojdejo naši v vlado. O tej zadevi je g. dr. Korošec podal v svojem govoru v Brežicah stališče SLS. Govor je natisnjen na 1. strani današnje številke.

Radič ga je zopet polomil. Pretekli teden so obiskali češki narodni poslanci našo državo. V Zagrebu na glavnem kolodvoru jih je pozdravil veliki župan dr. Kramarič. Med njegovim pozdravom pa se je oglasil Radič in mu zaklical: »Pozdravljajte v imenu hrvaškega naroda!« Kmalu nato pa mu je rekel: »Odslej dalje vi niste več veliki župan!« Seveda je ta Radičev nastop napravil prav mučen vtis na goste in domačine. Vlada je imela takoj sejo in radikali so zahtevali, naj se Radiča na mestu kaznuje z zaporom. Radičevci pa svojega voditelja seveda zagovarjajo, češ, da je bil tisti večer — pijan!

Obisk čehoslovanskih poslancev je bil velik političen dogodek v preteklem tednu. Kajti Češka in naša država sta od prevrata sem precej tesno navezani druga na drugo, saj sta se borili tudi za to, da bi po posebnem ozemlju med Avstrijo in Madžarsko bili mejašini. Poslanci, 73 po številu, so se pripeljali preko Madžarske, se podali v Beograd, kjer so jih res kraljevsko sprejeli. Imeli so tudi skupno sejo z našimi poslanci v naši narodni skupščini. Nato so se podali v Zagreb in druga mesta, pretekli ponedeljek pa so bili v Ljubljani. Tu so jih prav slovesno sprejeli. Ta obisk bo imel za posledico pač to, da bodo slovanški narodi na jugu in severu v najtesnejših stikih med seboj in to je prav.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Vojska na Balkanu? Angleški listi poročajo, da so izvedeli za načrt Italije, ki hoče s pomočjo Grčije napasti

Turčijo. Ako bi bilo to resnično, potem bo ob naši državni meji — vojska! Naša država se v ta boj ne bode spustila. Tako poročajo angleški listi, koliko pa je resnice na tem, se ne more reči. Da ima Mussolini velik apetit in bi rad sam gospodoval nad celotnim Sredozemskim morjem, je pa tudi res.

Italija — država krivic, tako jo moramo imenovati, ko prejemamo dan za dnevom poročila, kako postopa z našimi Slovenci, ki so tamkaj. Toda italijanske oblasti, ki so zadnji čas prepovedale celo najskromnejšo slovensko pririditev, naj se zavedajo, da Slovenci v Jugoslaviji svojih bratov ne bomo pozabili. — Istočasno, ko Italija tlači naše ljudi v lastni državi, hoče, da poniža tudi našo državo samo. Zahteva, da se naj dogovor, sklenjen v mestu Nettunu, podpiše. Če se ta dogovor podpiše, tedaj bo Italijan gospodar nad Dalmacijo in nad vsem Jadranskim morjem. Upati je, da se naša država tej italijanski predrznosti ne bo uklonila. Sicer pa bo Italija, v kateri vlada le sila, še sama imela težke čase, čim omahne roka nasilnika Mussolinija.

Avstrija doživlja zopet težke čase poizkušnje. Grozijo ji njeni lastni uradniki, da ne pojdejo več na delo, če jim vlada ne ustreže. Vlada pa je rekla, da odstopi, če se to zgodi in potem bi nastale zmešnjave, ki bi bile velika nesreča za že itak slabotno državo Avstrijo.

Med Nemčijo in Francijo še ni pravega sporazuma. Pogoji Francije so, da mora Nemčija pristati na to, da bo spoštovala meje na Poljskem in da se Avstrija ne bo priključila Nemčiji. Nemški listi so pa mnenja, da so ti pogoji tako trdi, da jih Nemčija ne bo mogla sprejeti. Poleg tega pa Francija še ni izpraznila Porurja, ki je nemška zemlja. Države Male Zveze so posredovale, da se bode ta izpraznitev pod gotovimi pogoji izvršila.

Angleška trpi vsled stavke rudarjev. Ti so nepopustljivi, tako da je Angleška že res v zadrega radi premoga. V nekaterih delih velike države in njenih ozemelj v drugih delih sveta se je pokazalo že prav občutno pomanjkanje premoga. Dovoz premoga iz drugih krajev rudarji preperečujejo na vse mogoče načine.

V Rusiji se nekaj pripravlja. Z dosedanjo komunistično vlado niso prav zadovoljni. A je toliko nasilna, da ji je težko priti blizu. Vendar se že kažejo znaki, da bo v Rusiji kmalu prišlo do izpremembe in bo kmet zopet več svobode kot jo ima zdaj.

Kaj je novega?

Župnik Franc Trop umrl. Umrl je v četrtek zvečer v Šmarjeti pri Rimskih toplicah tamkajšnji župnik vlč. g. Franc Trop. Rajni je bil rojen dne 18. marca 1871 v Ormožu, v mašnika je bil posvečen dne 25. julija 1897. V Šmarjeti je župnikoval nad 13 let. Bil je vnet duhovnik in zelo priljubljen, in je njegova smrt povzročila veliko žalost v celi župniji. Pogreb se je vršil v nedeljo dopoldne ob zelo veliki udeležbi domačih ter sosednih faranov ter 20 duhovnikov. V župni cerkvi je govoril pokojnemu dekanu iz Laškega vlč. g. dr. Krulje. Mašo zadušnico je služil monsignor ter ravnatelj Cirilove tiskarne vlč. g. dr. A. Jerovšek. Pogreb je vodil in govoril ob odprtem grobu vlč. g. vseučilišni profesor dr. Slavič. Ganljivo slovo šolske mladine od blagopokojnega na pokopališču je bilo jasen dokaz, kako priljubljen in vzoren odgojitelj šolske mladine je bil rajni. Svetila mu večna luč in ostani mu ohranjen trajno hvaležen spomin med duhovnimi sodelavci ter med vsemi, ki so poznali dobrohotnost, darežljivost in duhovniško gorečnost blagopokojnega!

Lov za vlomilec v Mariboru. V sredo proti večeru se je odigral v Einspielerjevi ulici razburljiv dogodek. Skozi večna vrata neke hiše je planil v naglem diru mlad, slabše oblečen možki, takoj za njim pa neka žena, ki je kričala »Držite tatu, vlomilec!« Za beguncem se je takoj razvil divji lov, ki je bil uspešen. Prijeli so ga ter izročili stražniku. Piše se Vincenc Lampert, po poklicu je brezposelni zidarski pomočnik iz Sv. Boltenka v Halozah. Ker je že več mesecev brez dela, se je preživljal z vlomil in tatvinami. V sredo zvečer okrog 6. ure se je priplazil v stanovanje neke stranke v Einspielerjevi ulici med časom, ko je bila gospodinja v drvarnici. Posrečilo se mu je izmakniti iz omare manjšo svoto denarja; ko pa je hotel oditi, se je go-

XII. Čuden Indijanec.

Več ur so hodili popotniki težavno pot skozi divje gozdove. Zdaj jim je bila vodnica kaka zvezda, zdaj so sledili toku kakega potoka. Nazadnje se je Sokol odločil, da si odpohijejo. Zažgali so ogenj, se ulegli k počitku in prebili noč v poživljajočem spanju.

Nadaljevali so pot šele ko je bilo solnce razglo jutrjanje megle. Sokol je hodil naprej, se večkrat ustavil, da je preiskal drevje in grmovje ter ni prekaril prej kakega potoka, predno se ni prepričal, kake barve je voda in kako hitro teče. Večkrat sam sebi ni zaupal in se je za svet obrnil na prijatelja Čingagoka. Takrat je Unkas molče in potrpežljivo stal ob strani. Iz njegovega resnega vedenja se je videlo, da se je popolnoma pokoraval modrosti in preudarnosti starejših mož. Nazadnje pa je lovec Heywardu razodel vzrok svoje zadrege, češ, da še niso našli nikake sledi za Magvo in da so morda krenili v napačno smer.

»Bog nas varuj zmore!« je vzkliknil Duncan. »Morda bi nam pa Unkas vedel svetovati?«

Mladi Mohikanec se je ozrl na očeta, a je ponižno ostal pri miru in molčal. Čingagok je razumel ta pogled in mu z roko namignil, da lahko govori. Unkasu se je razvedril obraz. Urno kot jelen je stekel na mali griček pred njimi in se z vzklikom ustavil na kraju, kjer je bila pred kratkim noga kake živali razgrebla prst. Vsi so pohitili k mladeniču.

»Sled je našel!« je vzkliknil lovec. »Mladec ima za svoja leta pazno oko in bister um.«

»Čudno, da nam ni prej povedal, da je nekaj našel, je omenil Heyward.

(Dalje prihodnjik.)